

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЄРЕВАНСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Єреванського навчально-наукового інституту ЗУНУ

Олександр ГУДРАТЯН

2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Воспроректора з науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

«ІТ-ПРАВО»

ступінь вищої освіти – **бакалавр**

галузь знань - 12 Інформаційні технології

спеціальність - 123 Комп'ютерна інженерія

освітньо-професійна програма - «Комп'ютерна інженерія»

Кафедра гуманітарних дисциплін

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	СРС (год.)	Тренінг (год.)	Разом (год.)	Екзамен (сем.)
Заочна	2	3	8	4	-	138	-	150	4

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Комп'ютерна інженерія» підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні за спеціальністю 123 «Комп'ютерна інженерія» галузі знань 12 Інформаційні технології, затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 9 від 15.06.2022р.).

Робочу програму розробив к.ю.н., доцент кафедри гуманітарних дисциплін ЄННІ ЗУНУ Айк МКРТЧЯН.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри гуманітарних дисциплін, протокол № 1 від 28.08.2023 року.

Завідувач кафедри
Гуманітарних дисциплін,
к.п.н. доцент

Анна МІНАСЯН

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 123 «Комп'ютерна інженерія», протокол № 1 від 28.08.2023 р.

Голова ГЗС,
д.т.н., професор

Гамлет АРУТЮНЯН

Гарант
д.т.н., професор

Гамлет АРУТЮНЯН

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
"ІТ-право"

1. Опис дисципліни "ІТ-право"

Дисципліна – "ІТ-право"	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS- 5	Галузь знань- 12 Інформаційні технології	Статус дисципліни: обов'язкова Мова навчання: українська, вірменська
	Спеціальність 123 Комп'ютерна інженерія	Рік підготовки: 2 Семестр: 3
Кількість змістових модулів – 3	Ступінь вищої освіти - бакалавр	Лекції: 8 Практичні заняття: 4
Загальна кількість годин – 150 год.		Самостійна робота- 138 год.
		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання дисципліни «ІТ-право».

2.1. Мета вивчення дисципліни

Мета вивчення дисципліни полягає у розкритті сутності та особливостей правовідносин, що виникають стосовно об'єктів права інтелектуальної власності.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

В результаті вивчення курсу «ІТ-право» студенти повинні:

- засвоїти сферу дії, структуру та основні засад ІТ-права;
- вміти визначати ознаки та елементи правовідносин у цифровому середовищі;
- оволодіти навичками практичного застосування норм щодо електронних документів та електронного документообігу;
- усвідомити суть правового регулювання електронної комерції;
- визначати правову охорону для створюваних об'єктів інтелектуальної власності, яка буде найдоцільнішою для них.

2.3 Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК1. Здатність застосовувати законодавчу та нормативно-правову базу, а також державні та міжнародні вимоги, практики і стандарти з метою здійснення професійної діяльності в галузі комп'ютерної інженерії.

СК4. Здатність забезпечувати захист інформації, що обробляється в комп'ютерних та кіберфізичних системах

та мережах з метою реалізації встановленої політики інформаційної безпеки.

2.4 Передумови для вивчення дисципліни

Зазначена дисципліна включена до циклу дисциплін професійної підготовки за переліком програми. У структурно-логічній схемі навчання зазначена дисципліна розміщена на II-му курсі. Вивчення курсу передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із курсу «Політологія», цілеспрямованої роботи над вивченням спеціальної літератури, активної роботи на лекціях та лабораторних заняттях, самостійної роботи.

2.5. Результати навчання:

ПРН1. Знати і розуміти наукові положення, що лежать в основі функціонування комп'ютерних засобів, систем та мереж.

ПРН4. Знати та розуміти вплив технічних рішень в суспільному, економічному, соціальному і екологічному контексті.

ПРН6. Вміти застосовувати знання для ідентифікації, формулювання і розв'язування технічних задач спеціальності, використовуючи методи, що є найбільш придатними для досягнення поставлених цілей.

ПРН9. Вміти застосовувати знання технічних характеристик, конструктивних особливостей, призначення і правил експлуатації програмно-технічних засобів комп'ютерних систем та мереж для вирішення технічних задач спеціальності.

ПРН11. Вміти здійснювати пошук інформації в різних джерелах для розв'язання задач комп'ютерної інженерії.

ПРН12. Вміти ефективно працювати як індивідуально, так і у складі команди.

ПРН14. Вміти поєднувати теорію і практику, а також приймати рішення та виробляти стратегію діяльності для вирішення завдань спеціальності з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних, державних та виробничих інтересів.

- ПРН16. Вміти оцінювати отримані результати та аргументовано захищати прийняті рішення.
- ПРН17. Спілкуватись усно та письмово з професійних питань українською мовою та однією з іноземних мов (англійською, німецькою, італійською, французькою, іспанською).
- ПРН19. Здатність адаптуватись до нових ситуацій, обґрунтовувати, приймати та реалізовувати у межах компетенції рішення.
- ПРН20. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань, удосконалення креативного мислення.
- ПРН21. Якісно виконувати роботу та досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ІТ-право»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Загальні положення приватно-правових аспектів ІТ-права.

Тема 1. Поняття ІТ-права: характеристика, сфера дії та структура, засади ІТ-права та його співвідношення із правом інтелектуальної власності.

1. Поняття та характеристика ІТ права.
2. Засади ІТ права.
3. Поняття мережі Інтернет та цифрового середовища. Співвідношення понять між ними.
4. Інтернет – сайт як об'єкт права інтелектуальної власності.
5. Поняття права інтелектуальної власності.
6. Об'єкти права інтелектуальної власності та їх класифікація.
7. Суб'єкти права інтелектуальної власності.
8. Система права інтелектуальної власності.
9. Співвідношення права інтелектуальної власності та права власності.
10. Джерела права інтелектуальної власності.

Тема 2. Правовідносини у цифровому середовищі.

1. Поняття та ознаки правовідносин у цифровому середовищі.
2. Елементи правовідносин у цифровому середовищі: суб'єкти, об'єкти, зміст.
3. Види правовідносин, які виникають між учасниками у цифровому середовищі:
 - між замовником веб-сайту і його розробником.
 - між розробником веб-сайту та його працівниками (іншими залученими особами).
 - між співавторами – розробниками сайту.
 - між реєстрантом і реєстратором, між реєстратором та адміністратором доменного простору, між адміністраторами доменного простору мережі Інтернет першого і другого рівня.
 - між власником веб-сайту і хостинг-провайдером.
 - між власником веб-сайту і власниками веб-сторінок.
 - між користувачем Інтернету і власником веб-сайту та авторами інформаційних матеріалів.
 - між користувачем Інтернету та провайдером (оператором) надання телекомунікаційних послуг.
4. Порядок надання телекомунікаційних послуг.

Тема 3. Охорона авторських і суміжних прав у цифровому середовищі

1. Охорона авторських і суміжних прав у цифровому середовищі: основні засади та правове регулювання: - міжнародні акти; - національне законодавство.
2. Особливості розповсюдження та використання об'єктів авторського і суміжних прав у цифровому середовищі.
3. Технічні засоби захисту авторських і суміжних прав.
4. Роль та функції організацій колективного управління в охороні майнових авторських і суміжних прав.
5. Роль та функції постачальників Інтернет-послуг в охороні майнових авторських і суміжних прав.

Тема 4. Захист авторських і суміжних прав у цифровому середовищі

1. Види порушень авторських і суміжних прав у мережі Інтернет.

2. Способи захисту авторських і суміжних прав у мережі Інтернет: загальні та спеціальні.
3. Порядок захисту авторських і суміжних прав у мережі Інтернет.
4. Використання майнових авторських і суміжних прав на підставі вільних публічних ліцензій: поняття, ознаки та характеристика вільних публічних ліцензій.
5. Окремі види вільних публічних ліцензій:
 - Ліцензії організацій колективного управління.
 - Ліцензії Creative Commons.
 - GNU General Public License.

Тема 5. Комп'ютерна програма та компіляція даних як об'єкти правової охорони

1. Поняття комп'ютерної програми як об'єкта правової охорони, її ознаки.
2. Суб'єкти права інтелектуальної власності на комп'ютерну програму.
3. Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності на комп'ютерну програму.
4. Випадки вільного використання комп'ютерної програми.
5. Публічні ліцензії на використання програмного забезпечення: поняття, види, значення, можливості користувачів.
6. Компіляція (база) даних як об'єкт правової охорони.

Тема 6. Охорона прав на комерційні позначення в мережі Інтернет. Доменні імена. Доменні спори.

1. Охорона прав на комерційні найменування, торговельні марки та інші комерційні позначення в мережі Інтернет: загальна характеристика, способи використання комерційних позначень в мережі Інтернет.
2. Доменне ім'я: поняття та ознаки.
3. Інтернет-корпорація з призначення доменних імен та номерів (ICANN): характеристика та функції.
4. Адміністрування адресного простору мережі Інтернет в Україні.
5. Порядок реєстрації доменних імен в домені .UA. Суб'єкти цих відносин (реєстрант, реєстратор, адміністратор).
6. Доменні спори: поняття та види.
7. Єдина політика вирішення спорів про доменні імена.
8. Способи захисту прав на домен.

Тема 7. Договірні зобов'язання у цифровому середовищі

1. Загальна характеристика договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності у цифровому середовищі.
2. Ліцензійний договір.
3. Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності.
4. Примусові ліцензії.
5. Договори про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності.
6. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності.
7. Договірна практика у цифровому середовищі.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Загальні положення публічно-правових аспектів ІТ-права.

Тема 8. Електронні документи, електронний документообіг. Електронний цифровий підпис

1. Поняття, ознаки та характеристика електронного документа. Правове регулювання електронних документів.

2. Види електронних документів.
3. Електронний документообіг: поняття, ознаки, суб'єкти, сфера застосування, умови функціонування.
4. Порядок відправлення, передавання та одержання електронних документів. Правове значення.
5. Електронний цифровий підпис: поняття, види, значення, сфера застосування.

Тема 9. Електронна комерція (ч. 1).

1. Поняття електронної комерції та електронної торгівлі.
2. Види електронної комерції. Функції електронної комерції.
3. Правове регулювання електронної комерції:
 - Міжнародно-правові документи у сфері електронної комерції.
 - Директиви ЄС у сфері електронної комерції.
 - Національне законодавство у сфері електронної комерції.

4. Учасники відносин у сфері електронної комерції:

- Суб'єкти електронної комерції; вимоги до продавця, покупця.
- Постачальники послуг проміжного характеру в інформаційній сфері.
- Електронні магазини.
- Електронні аукціони, електронні біржі.

Тема 10. Правове регулювання електронних правочинів.

1. Поняття та характеристика електронного правочину: предмет, сторони, особливості.
2. Смарт-контракти.
3. Порядок вчинення електронних правочинів:
 - Загальна характеристика.
 - Комерційні електронні повідомлення, їх види.
 - Особливості оферти і акцепту.
4. Виконання електронного договору. Права та обов'язки сторін.

Тема 11. Електронні гроші.

1. Правове регулювання електронних грошей в Україні та ЄС.
2. Поняття та ознаки електронних грошей, їх значення та правова природа.
3. Види електронних грошей.
4. Порядок емісії електронних грошей. Викуп та погашення електронних грошей.
5. Види фінансових послуг у сфері використання електронних грошей.
6. Правовий статус емітента та користувача електронних грошей. Договір між емітентом та користувачем: поняття та характеристика.
7. Комерційний агент: поняття та функції.

Тема 12. Криптовалюта.

1. Криптовалюта як продукт інформаційних технологій: поняття та ознаки.
2. Правовий режим криптовалюти. Проблеми правового регулювання.
3. Майнінг криптовалюти та можливості її використання.

Тема 13. Інтернет-реклама

1. Поняття реклами, її принципи. Правове регулювання.
2. Заборони та обмеження в рекламі.
3. Види реклами.
4. Особливості рекламної діяльності в Інтернеті.
5. Види реклами в Інтернеті:
 - Медійна реклама
 - Банерна реклама
 - Контекстна реклама
 - Геоконтекстна реклама
 - Просування в соціальних мережах
 - Вірусна реклама
 - Інші види реклами. —

Тема 14. Способи, процедура та порядок спростування недостовірної інформації в Інтернеті та відповідальність власників веб-сайтів за поширення інформації на їхніх ресурсах.

1. Поняття недостовірної інформації.
2. Способи спростування недостовірної інформації в Інтернеті
3. Порядок спростування недостовірної інформації в Інтернеті
4. Відповідальність власників веб-сайтів за поширення інформації на їхніх ресурсах

4. Структура залікового кредиту дисципліни «ІТ-право»

(заочна форма навчання)

Тема	Кількість годин		
	Лекції	Практичні заняття	СРС
Тема 1. Поняття ІТ-права: характеристика, сфера дії та структура, засади ІТ-права та його співвідношення із правом інтелектуальної власності.	2	1	10
Тема 2. Правовідносини у цифровому середовищі.			10
Тема 3. Охорона авторських і суміжних прав у цифровому середовищі.			10
Тема 4. Захист авторських і суміжних прав у цифровому середовищі.	2	1	10
Тема 5. Комп'ютерна програма та копіювання даних як об'єкти правової охорони.			10
Тема 6. Охорона прав на комерційні позначення в мережі Інтернет. Доменні імена. Доменні спори.			10
Тема 7. Договірні зобов'язання у цифровому середовищі			10
Тема 8. Електронні документи, електронний документообіг	2	1	10
Тема 9. Електронна комерція			10
Тема 10. Правове регулювання електронних правочинів			10
Тема 11. Електронні гроші	2	1	10
Тема 12. Криптовалюта			10
Тема 13. Інтернет-реклама			8
Тема 14. Способи, процедура та порядок спростування недостовірної інформації в Інтернеті та відповідальність власників веб-сайтів за поширення інформації на їхніх ресурсах			10
Загальна кількість годин	8	4	138

Тематика практичних занять з дисципліни «ІТ-право»

Практичне заняття 1.

1. Поняття та характеристика ІТ права.
2. Засади ІТ права.
3. Поняття мережі Інтернет та цифрового середовища. Співвідношення понять між ними.
4. Інтернет – сайт як об'єкт права інтелектуальної власності.
5. Поняття права інтелектуальної власності.
6. Об'єкти права інтелектуальної власності та їх класифікація.
7. Суб'єкти права інтелектуальної власності.
8. Система права інтелектуальної власності.
9. Співвідношення права інтелектуальної власності та права власності.
10. Джерела права інтелектуальної власності.

11. Поняття та ознаки правовідносин у цифровому середовищі.
12. Елементи правовідносин у цифровому середовищі: суб'єкти, об'єкти, зміст.
13. Види правовідносин, які виникають між учасниками у цифровому середовищі:
14. Порядок надання телекомунікаційних послуг.

Практичне заняття 2.

1. Охорона авторських і суміжних прав у цифровому середовищі: основні засади та правове регулювання: - міжнародні акти; - національне законодавство.
2. Особливості розповсюдження та використання об'єктів авторського і суміжних прав у цифровому середовищі.
3. Технічні засоби захисту авторських і суміжних прав.
4. Роль та функції організацій колективного управління в охороні майнових авторських і суміжних прав.
5. Роль та функції постачальників Інтернет-послуг в охороні майнових авторських і суміжних прав.
6. Види порушень авторських і суміжних прав у мережі Інтернет.
7. Способи захисту авторських і суміжних прав у мережі Інтернет: загальні та спеціальні.
8. Порядок захисту авторських і суміжних прав у мережі Інтернет.
9. Використання майнових авторських і суміжних прав на підставі вільних публічних ліцензій: поняття, ознаки та характеристика вільних публічних ліцензій.
10. Окремі види вільних публічних ліцензій

Практичне заняття 3.

1. Поняття комп'ютерної програми як об'єкта правової охорони, її ознаки.
2. Суб'єкти права інтелектуальної власності на комп'ютерну програму.
3. Особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності на комп'ютерну програму.
4. Випадки вільного використання комп'ютерної програми.
5. Публічні ліцензії на використання програмного забезпечення: поняття, види, значення, можливості користувачів.
6. Компіляція (база) даних як об'єкт правової охорони.
7. Охорона прав на комерційні найменування, торговельні марки та інші комерційні позначення в мережі Інтернет: загальна характеристика, способи використання комерційних позначень в мережі Інтернет.
8. Доменне ім'я: поняття та ознаки.
9. Інтернет-корпорація з призначення доменних імен та номерів (ICANN): характеристика та функції.
10. Адміністрування адресного простору мережі Інтернет в Україні.
11. Порядок реєстрації доменних імен в домені .UA. Суб'єкти цих відносин (реєстрант, реєстратор, адміністратор).
12. Доменні спори: поняття та види.
13. Єдина політика вирішення спорів про доменні імена.
14. Способи захисту прав на домен.

Практичне заняття 4.

1. Загальна характеристика договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності у цифровому середовищі.
2. Ліцензійний договір.
3. Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності.
4. Примусові ліцензії.
5. Договори про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності.
6. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності.
7. Договірна практика у цифровому середовищі.
8. Поняття, ознаки та характеристика електронного документа. Правове регулювання електронних документів.
9. Види електронних документів.
10. Електронний документообіг: поняття, ознаки, суб'єкти, сфера застосування, умови функціонування.

11. Порядок відправлення, передавання та одержання електронних документів. Правове значення.

12. Електронний цифровий підпис: поняття, види, значення, сфера застосування.

Практичне заняття 5.

1. Поняття електронної комерції та електронної торгівлі.
2. Види електронної комерції. Функції електронної комерції.
3. Правове регулювання електронної комерції:
4. Учасники відносин у сфері електронної комерції:
5. Поняття та характеристика електронного правочину: предмет, сторони, особливості.
6. Смарт-контракти.
7. Порядок вчинення електронних правочинів:
8. Виконання електронного договору. Права та обов'язки сторін.
9. Правове регулювання електронних грошей в Україні та ЄС.
10. Поняття та ознаки електронних грошей, їх значення та правова природа.
11. Види електронних грошей.
12. Криптовалюта як продукт інформаційних технологій: поняття та ознаки.
13. Правовий режим криптовалюти. Проблеми правового регулювання.
14. Майнінг криптовалюти та можливості її використання.

Практичне заняття 6.

1. Поняття реклами, її принципи. Правове регулювання.
2. Заборони та обмеження в рекламі.
3. Види реклами.
4. Особливості рекламної діяльності в Інтернеті.
5. Види реклами в Інтернеті:
6. Поняття недостовірної інформації.
7. Способи спростування недостовірної інформації в Інтернеті
8. Порядок спростування недостовірної інформації в Інтернеті
9. Відповідальність власників веб-сайтів за поширення інформації на їхніх ресурсах

7 . Самостійна робота

Метою виконання самостійної роботи є глибоке вивчення ІТ-права.

Виконання самостійної роботи необхідно починати з вивчення відповідних розділів підручників, навчальних посібників, наукових джерел тощо, що наведені у переліку рекомендованої літератури, а також додаткової літератури і практичних матеріалів, які студент повинен знайти і опрацювати самостійно.

Тематика самостійної роботи з дисциплін «ІТ-право»

1. Презумпція авторського права.
2. Твори, які не охороняються авторським правом
3. Реєстрація авторського права.
4. Обмеження майнових авторських прав.
5. Правові наслідки закінчення строку чинності майнових авторських прав
6. Суспільна роль організацій колективного управління правам.
7. Специфіка форм та характеру діяльності організацій колективного управління авторськими та суміжними правами.
8. Функції організацій колективного управління авторськими та суміжними правами.
9. Проблеми співвідношення норм національного законодавства та норм міжнародного права.
10. Судовий порядок захисту прав авторів і патентовласників

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У навчальному процесі застосовуються: лекції, в тому числі з використанням

мультимедіапроектора та інших ТЗН; практичні заняття; самостійна робота студента, робота в Інтернет.

У процесі вивчення дисципліни «ІТ-право» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування;
- оцінювання результатів самостійної роботи;
- екзамен.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

В процесі вивчення дисципліни «ІТ-право» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента:

- поточне тестування та опитування;
- поточне опитування;
- екзамен.

Оцінювання здійснюється за 100 бальною шкалою.

Критерії оцінювання знань:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст питань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

1–59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	Відмінно	A (відмінно)
85-89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	Задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	Незадовільно	FX (незадовільно, з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно, з обов'язковим повторним курсом)

8. Перелік наочних матеріалів та методичних вказівок

№ п/п	Найменування	Номер теми
1.	Електронний варіант лекцій в системі Moodle	1-14
2.	Методичні матеріали для вивчення дисципліни «ІТ-право»	1-14
3.	Методичні матеріали для проведення практичних занять з дисципліни «ІТ-право»	1-14
4.	Глосарій термінів з дисципліни «ІТ-право»	1-14

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Abby Brown, Smita Keria, Jane Cornwell and Martha Nyadika. Contemporary intellectual property. 2019. 968 p.
2. Information Technology Law, Guide to IT Law. HG.org Legal Resources. [online] Available at: <https://www.hg.org/information-technology-law.html#1>
3. The Protection of Intellectual Property Rights in Outer Space Activities. 2017. 256 pp.
4. Бачинський Т.В., Радейко Р.І. ІТ-сфера в Україні: законодавство, судова практика, коментар. К. Юрінком Інтер, 2018. 360 с.
5. Право інтелектуальної власності: підручник за заг. ред. Булеци С. Б., Чепис О. І., Ужгород, 2019. 488 с.
6. Право інтелектуальної власності: Підручник. О. І. Харитонов, Є. О. Харитонов, Т. С. Ківалова, В. С. Дмитришин, О. О. Кулініч, Л. Д. Романадзе та ін.] за заг. ред. О. І. Харитонової. Видавництво Юрінком Інтер. 2021. 540 с.
7. Харитонов Є.О., Харитонova О.І. ІТ-право: теорія і практика. К., Фенікс, 2019. 472 с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Петряев С. Ю., Когут Н. Д. Особливості реалізації окремих авторських прав. *Часопис Київського університету права*. 2019. № 4. С. 242-248.
2. Шабалін А. В. Деякі питання захисту прав інтелектуальної власності в ЄС. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 6. С. 46-54.
3. Ордулі Е.Є. До питання про правовий механізм захисту прав інтелектуальної власності в Україні. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 6. С. 55-64.
4. Харченко О. С. Новели сприяння захисту прав інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон України. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 6. С. 88-99.
5. Воронкова В. Г. Правові засади захисту інтелектуальної власності у цифровому суспільстві. *ScienceRise. Juridical Science*. 2019. № 4. С. 32-37.
6. Асоціація «IT Ukraine» та Офіс ефективного регулювання (BRDO), 2018. Розвиток української ІТ-індустрії. Аналітичний звіт, Київ. [online] Режим доступу: https://ko.com.ua/files/u125/Ukrainian_IT_Industry_Report_UKR.pdf
7. Ковалів М. В. Адміністративна відповідальність за правопорушення у сфері інтелектуальної власності. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія: Право*. 2020. - № 27. С. 142-148.
8. Миджин Г. Є. Складові елементи адміністративно-юрисдикційної діяльності митних органів у сфері захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності. *VISEGRAD JOURNAL ON HUMAN RIGHTS*. 2020. № 6. Частина 2. С. 213-218.
9. Миджин Г. Є. Способи та засоби забезпечення законності у сфері захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності. *Юридичний бюлетень*. 2020. Випуск 13. С. 131-138.
10. Харченко О. Новели сприяння захисту прав інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон України. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 6. С. 89-99.
11. Голод, О., 2019. Buyout clause: як утримати ІТ спеціаліста. Lagal IT Group. [online] Режим доступу: <https://legalitgroup.com/buy-out-in-it/?fbclid=IwAR1yXc0J5nqnrX61yKXZqqGeB7VBVZvZmt3ZcrkvSt1yO6pSgbG5h1621qU>
12. Підгайна, Є., 2018. Пішли на прорив: український ІТ-ринок зростає швидше за світовий,

Mind. [online] Відновлено з: <https://mind.ua/publications/20189963-pishli-na-proriv-ukrayinskij-it-rinok-zrostaе-shvidshe-za-svitovij>

13. Мінченко Н., Самоловова Н. Медіація: міжнародний та національний досвід. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2019. № 5. С. 78-84.

14. Харитонов Є.О., Харитонova О.І. Деякі проблеми захисту прав інтелектуальної власності в Інтернеті в Україні. *ІТ право: проблеми і перспективи розвитку в Україні*. Третя міжнародна щорічна конференція (Львів, 7 грудня 2019 р.). URL. <http://aphd.ua/publication-564/>

15. Побережник А. Гудвіл – грошове визначення ділової репутації компанії. *Юрист & Закон*. 2019. № 28. URL: https://uz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/EA012937.

16. Некіт К.Г. Особливості змісту та здійснення права віртуальної власності. *Часопис цивілістики*. 2019. № 32. С. 86–92

World Intellectual Property. Report 2019. *The Geography of Innovation: Local Hotspots, Global Networks*. Geneva: World Intellectual Property Organization, 2020. 134 p. URL. https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_944_2019.pdf

18. What is intellectual property? https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_450_2020.pdf

19. The Oxford Handbook of Intellectual Property Law Edited by Rochelle Dreyfuss and Justine Pila. 2018. <http://www.modares.ac.ir/uploads/En-Law.Book.8.pdf>

Інформаційні ресурси:

<http://zakon.rada.gov.ua> – Законодавство України

<http://www.president.gov.ua> – представництво Президента України

<http://www.kmu.gov.ua> – Урядовий портал (Кабінет Міністрів України)

<https://mon.gov.ua/> – Міністерство освіти і науки України

<http://www.minjust.gov.ua> – Міністерство юстиції України

<http://www.nbu.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського

<http://www.rada.kiev.ua> – Бібліотека Верховної Ради України

<http://www.scilib.univ.kiev.ua> – бібліотека Київського національного університету ім. Тараса Шевченка

<http://irbis-nbu.gov.ua> – сайт Національної юридичної бібліотеки України

<http://ru.wikipedia.org/wiki> – Сайт вільної енциклопедії Вікіпедія

<https://eu-ua.org/yevrointehratsiia/osvita> – Освіта. Сайт «Євроінтеграційний портал»

<https://info.edbo.gov.ua/registry/> – Єдина державна електронна база з питань освіти

<https://www.ligazakon.ua/ua/> – Інформаційно-правова система Ліга Закон

<https://reyestr.court.gov.ua/> – Єдиний державний реєстр судових рішень

<https://ukrpatent.org/uk/articles/bases2> – бази даних та інформаційно-довідкові системи Укрпатент.